

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců Mgr. Jana Čížka a JUDr. Davida Krysky ve věci

žalobce: **A. H.**, narozen dne X
státní příslušník Ukrajiny
bytem X

zastoupen advokátem Mgr. Štěpánem Svátkem
sídlem Na Pankráci 820/45, Praha 4

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**,
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 2. 2020, č. j. MV-186056-4/SO-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 3. 2. 2020, č. j. MV-186056-4/SO-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. R.

vnitru (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 8. 10. 2019, č. j. OAM-01181-46/PP-2019. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně byla zamítnuta žalobcova žádost o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 16/2019 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

2. Žalobce namítá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Nesouhlasí se závěrem, že není rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců, neboť přestože bylo prokázáno, že je synem občanů České republiky, nebylo zároveň prokázáno, že splňuje podmínku skutečné péče poskytované matkou a otcem. Žalobce má dále za to, že bylo napadené rozhodnutí vydáno v rozporu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, neboť správní orgány nezjistily stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalobce rovněž považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť není zřejmé, jak dospěla žalovaná k závěru, že ze spisového materiálu nevyplývají skutečnosti, které by svědčily o naplnění podmínek § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Podle žalované se žalobcovi rodiče snaží svou podporou, zejména finanční, zvýšit jeho životní standard, avšak takovou péčí není možné subsumovat pod § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobce navrhoval v průběhu správního řízení výslech svědků (matky a otce), aby mohli popsat okolnosti společného soužití, avšak správní orgán I. stupně tomuto důkaznímu návrhu nevyhověl a žádost bez dalšího zamítl s tím, že žalobce mohl splnění podmínek podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců prokázat předložením písemných dokladů v podobě lékařských zpráv, výpisu z účtu o úhradách plateb spojených s péčí a výživou opečovávané osoby apod. Žalovaná se pak s hodnocením správního orgánu I. stupně ztotožnila. Žalobce však má za to, že byl správními orgány nedostatečně poučen o tom, jaké listiny prokazují vazbu rodinných příslušníků ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Navíc nebyl vyzván k předložení lékařských zpráv, výpisů z účtu o úhradách plateb spojených s péčí a výživou, ačkoli na tyto listiny následně v prvostupňovém rozhodnutí správní orgán I. stupně odkazuje. Žalobce má za to, že jím navržené výslechy jsou jako důkazy relevantní. Správnímu orgánu I. stupně dále vytýká, že nemůže předjímat, jakou vypovídací hodnotu pro správní řízení budou účastníkem navržené důkazy mít. Žalobce má dále za to, že zkoumání zásahu neudělení povolení k pobytu do jeho soukromého a rodinného života bylo paušální, celým odůvodněním se prolíná v zásadě pouze rekapitulace toho, proč žalobce nezvolil vhodné pobytové oprávnění. Aby mohla žalovaná dopad do soukromého a rodinného života žalobce řádně poměřit ve smyslu § 174 zákona o pobytu cizinců, musela by nejprve bez důvodných pochybností zjistit žalobcovo zázemí v České republice. Podle žalobce proto nebyl skutkový stav řádně zjištěn, přičemž nebyl ani vyslechnut ve smyslu § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Žalobce považuje napadené rozhodnutí z výše uvedených důvodů za nezákonné a nepřezkoumatelné, a proto navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvádí, že sice bylo prokázáno, že žalobce má na území České republiky rodinné příslušníky, tedy rodinné zázemí, a žalovaná k této skutečnosti přihlédla, avšak podle zjištěného skutkového stavu je žalobce soběstačný. Nebylo tedy prokázáno, že by ho limitovalo nějaké závažné zdravotní omezení. Žalovaná má tak za to, že napadeným rozhodnutím sice bude určitým způsobem zasaženo do jeho soukromého a rodinného života, nicméně tento zásah nelze označit za nepřiměřený. Napadeným rozhodnutím přitom nemusí automaticky dojít k rozdělení rodiny. Žalovaná neshledala porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, uveř. pod č.

209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“). Žalovaná také doplnila, že napadeným rozhodnutím není žalobci znemožněno požádat o vydání jiného druhu pobytového oprávnění a při splnění zákonných podmínek takové povolení získat. Žalovaná má za to, že správní orgán I. stupně řádně odůvodnil výrok prvostupňového rozhodnutí a že byl skutkový stav zjištěn v souladu s § 3 správního řádu a byl naplněn důvod pro zamítnutí žádosti žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.

Obsah správního spisu

4. Žalobce podal dne 21. 1. 2019 žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky podle § 87b zákona o pobytu cizinců. K žádosti doložil potvrzení o zajištění ubytování u N. G. na adrese X, a kopii rodného listu, ve kterém byl jako otec uveden H. H. a jako matka N. H. Dále k žádosti předložil kopii cestovního pasu a víza s vyznačenou platností od 21. 1. 2019 do 20. 5. 2019. V průvodním dopise uvedl, že podává žádost o přechodný pobyt na území České republiky podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, s tím, že oba jeho rodiče jsou českými občany. Žalobce žádal o sloučení s rodinou, zejména s matkou, která žalobce vyživuje a finančně zabezpečuje. Dále uvedl, že v době podání žádosti studuje na X škole.
5. V opisu z evidence rejstříku trestů žalobce ze dne 7. 2. 2019 je evidováno pět záznamů, a to rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 20. 2. 2015, kterým byl žalobce uznán vinným pro úmyslný trestný čin podle § 205 odst. 1 písm. a) a § 178 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 26. 2. 2015, kterým byl žalobce uznán vinným pro úmyslný trestný čin podle § 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 12. 3. 2015, kterým byl odsouzen pro úmyslný trestný čin podle § 274 odst. 1 trestního zákoníku, rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 10. 2015, kterým byl uznán vinným pro úmyslný trestný čin podle § 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku a nakonec rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1, kterým byl uznán vinným pro úmyslný trestný čin podle § 205 odst. 1 písm. b) a § 234 odst. 1, § 178 odst. 1 trestního zákoníku. Tímto posledním rozsudkem byl žalobci uložen trest odnětí svobody nepodmíněně na 2 roky a 6 měsíců. Dne 5. 9. 2017 byl podmíněně propuštěn, zkušební doba uplynula dne 5. 9. 2019.
6. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 11. 1. 2016, č. j. OAM-2621-8/ZR-2015, byla žalobci zrušena platnost povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců a stanovena lhůta k vycestování z území 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.
7. Z potvrzení o studiu ze dne 11. 1. 2019 vyplývá, že žalobce je studentem X školy ve školním roce 2018/2019 v oboru X (1. třída).
8. Přípisem ze dne 4. 3. 2019 sdělila Policie České republiky, Krajské ředitelství Středočeského kraje, odbor cizinecké policie, oddělení pobytových agent, správnímu orgánu I. stupně, že na základě žádosti správního orgánu I. stupně provedla pobytovou kontrolu dne 28. 2. 2019 v 11:00 na adrese X. Na uvedené adrese se nachází rodinný dům, doručovací schránka byla označena jménem žalobce a dále jménem G. N.. V době kontroly byl zastižen žalobce a dvě další osoby. Žalobce sdělil, že matka a otec jsou pracovně v Itálii a mají s sebou i jednoho bratra a dvě osvojené děti. Mají se vrátit v létě 2019. Žalobce dále sdělil, že nemá v současné době žádné zaměstnání ani brigádu.

9. Dne 11. 3. 2019 byla zástupci žalobce doručena výzva k odstranění vad žádosti, ve které byl žalobce poučen o tom, že závislostí na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem se rozumí situace, kdy osoba (cizinec) není schopna bez materiální pomoci či nutné péče poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem uspokojovat svoje základní životní potřeby. Potřeba nutné péče poskytované třetí osobou pak reálně vyplývá především z nízkého věku či nepříznivého zdravotního stavu. Dále byl poučen o tom, že žadatel je povinen tvrdit konkrétní skutečnosti rozhodné pro posouzení, zda splňuje podmínky uvedené v § 15a odst. 1 písm. a) – d) zákona o pobytu cizinců a dále je povinen prokázat, případně navrhnout, jaké důkazy mají být za účelem prokázání konkrétních tvrzených skutečností provedeny. Ve smyslu § 52 správního řádu je žadatel povinen označit důkazy na podporu svých tvrzení. Také byl poučen o tom, že některé z podmínek podle § 15a zákona o pobytu cizinců, jako je například skutečná péče o dítě, trvalost vztahu mezi partnery a závislost je obtížné prokázat pouze listinnými důkazy, z toho důvodu poukázal správní orgán I. stupně na možnost žalobce navrhnout správnímu orgánu provedení výsledku jeho samotného případně další osoby jako svědka. Zároveň byl žalobce poučen o tom, že výslech bude proveden pouze tehdy, jestliže budou předestřeny konkrétní skutečnosti nasvědčující tomu, že jsou v případě žalobce splněny podmínky, za nichž na něj lze ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců pohlížet jako na rodinného příslušníka občana EU. Dále správní orgán I. stupně výslovně uvedl, že „[z] předložených dokladů vyplynulo, že se považujete za rodinného příslušníka občana EU ve smyslu výše uvedeného ust. § 15a odst. 1 písm. d) zák. č. 326/1999, avšak žádný doklad prokazující naplnění podmínek tohoto ustanovení nebyl ke správnímu orgánu předložen. Doložení potvrzení o studiu na 1. Kladenské soukromé střední a základní škole, s.r.o. není samo o sobě bez dalšího důkazem prokazující Vaši závislost na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie z důvodů uspokojování Vašich základních potřeb.“ Správní orgán I. stupně vyzval žalobce k předložení dokladů, jimiž doloží tvrzení uvedené v průvodním dopise o tom, že je závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem EU, tj. matkou nebo otcem. Současně žalobce poučil o tom, že to je právě on jakožto žadatel, kdo prokazuje, že je závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem EU. Správní orgán není povinen samostatně provádět dokazování směřující ke zjištění naplnění podmínek pro vydání povolení k přechodnému pobytu. K odstranění vad žádosti byla žalobci stanovena lhůta 30 dnů od doručení výzvy. Žalobce byl poučen o tom, že v případě neodstranění vad ve stanovené lhůtě bude jeho žádost zamítnuta.
10. Ve správním spise je dále založen přípis ze dne 17. 3. 2015, č. j. KRPS-66727-1/ČJ-2015-010030, kterým Krajské ředitelství policie Středočeského kraje informovalo správní orgán I. stupně o tom, že provedlo na základě žádosti dne 16. 3. 2015 v 11:50 pobytovou kontrolu na adrese X, při které zastihlo matku žalobce, která uvedla, že žalobce s ní, jejím manželem a dalšími čtyřmi dětmi dříve bydlel, před více než rokem se ale odstěhoval a není s nimi v kontaktu, neví, kde se zdržuje, ani čím se živí a ani nic dalšího o jeho současném životě a aktivitách. Žalobci nechává občas vzkazy na sociálních sítích, avšak bez odezvy. Dále uvedla, že si nepřeje, aby k ní byl žalobce hlášen k trvalému pobytu, aby rodinu neohrozil nějakou aktivitou, např. exekucí majetku. Policejní hlídka dále hovořila se sousedkou z domu napravo, která uvedla, že žalobce v daném domě s rodinou bydlel, avšak více než rok se tam už neukázal.
11. Dne 15. 4. 2019 byla správnímu orgánu I. stupně doručena žalobcova žádost o prodloužení lhůty pro doložení listinných dokladů. Žalobce žádal o prodloužení lhůty k doložení

listinného důkazu prokazujícího, že splňuje podmínku ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Jako důvod žádosti uvedl dlouhodobě plánovanou nepřítomnost matky žalobce na území České republiky. Současně navrhl vlastní účastnický výslech a výslech matky.

12. Dne 25. 4. 2019 byl zástupce žalobce vyrozuměn o neprodloužení lhůty k odstranění vad žádosti z důvodu, že žádost byla doručena po uplynutí lhůty pro odstranění vad a v takovém případě není možné lhůtu prodloužit.
13. Dne 7. 5. 2019 byla zástupci žalobce doručena výzva k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí do 5 dnů od doručení výzvy.
14. Dne 7. 5. 2019 byl správnímu orgánu I. stupně doručen návrh na provedení účastnického výslechu žalobce a jeho matky za účelem prokázání splnění podmínek podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.
15. Správní orgán I. stupně vydal dne 8. 10. 2019 prvostupňové rozhodnutí, kterým byla podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců zamítnuta žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky, neboť žalobce neprokázal postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. V odůvodnění uvedl, že z předloženého rodného listu žalobce má za prokázané, že je synem občanů Evropské unie, avšak nebyla prokázána jeho závislost na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem EU nebo jeho manželem. Pouhé předložení potvrzení o studiu nestaví žalobce do pozice osoby ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců za situace, kdy není samotný fakt o studiu podložen dalšími relevantními doklady, ze kterých by bylo jednoznačně patrné, že jeho studium je finančně zabezpečováno rodiči, resp. matkou. Správní orgán I. stupně též přihlédl k tomu, že žalobce již dosáhl věku 26 let a je zdravý, tudíž nebyl závislý na nutné péči z důvodu nepříznivého zdravotního stavu. Taktéž bylo prokázáno, že žalobce nebyl na výživě či jiné nutné péči občana EU závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, kde měl povolený pobyt, neboť rodiče žalobce nabyli občanství České republiky až dne 9. 8. 2015, tedy v období, kdy již žalobce pobýval na území České republiky. Správní orgán I. stupně neprovedl žalobcem navrhovaný účastnický výslech a výslech jeho matky, protože měl za to, že závislost na výživě ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců nelze prokázat pouze výslechem účastníka, svědeckou výpovědí občana EU nebo čestným prohlášením, ale měl by být vytvořen ucelený řetězec důkazů, které se budou vzájemně podporovat a doplňovat. Správní orgán I. stupně též posoudil přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce a dospěl k závěru, že zásah nebude nepřiměřený.
16. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce dne 9. 10. 2019 blanketní odvolání, které dne 5. 11. 2019 doplnil. Žalovaná napadeným rozhodnutím odvolání zamítla a potvrdila rozhodnutí správního orgánu I. stupně. V odůvodnění uvedla, že dospěla ke shodnému závěru jako správní orgán I. stupně o tom, že nebyla splněna podmínka skutečné péče o žalobce poskytované občanem Evropské unie, a na žalobce tak nelze pohlížet jako na rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Žalovaná uvedla, že sice bylo v průběhu správního řízení prokázáno, že žalobce sdílí s matkou společnou domácnost a mají mezi sebou standardní rodinný vztah, avšak nebyla prokázána závislost žalobce na jeho rodičích tak, jak je vyžadována ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Pokud jde o otázku přiměřenosti, žalovaná

konstatovala, že napadeným rozhodnutím nebude porušen závazek, který České republice vyplývá z mezinárodních závazků a nedojde k nepřiměřenému dopadu do soukromého a rodinného života žalobce.

Splnění procesních podmínek

17. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a že splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), načež shledal, že žaloba není důvodná. Ve věci rozhodl bez jednání podle § 51 s. ř. s. Žalobce s tímto postupem výslovně souhlasil a žalovaná se nevyjádřila k výzvě soudu, zda souhlasí s projednáním žaloby bez nařízení jednání, a proto se má za to, že i ona souhlasila.

Posouzení věci krajským soudem

18. Podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže žadatel není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a, nedoprovází nebo nenásleduje občana Evropské unie na území nebo nepředloží náležitosti uvedené v § 87b odst. 3.
19. Podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt.
20. Podle § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců se ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.
21. Podle čl. 2 odst. 2 písm. c) směrnice č. 2004/38/ES¹ se pro účely této směrnice rozumí „rodinným příslušníkem“ potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b).
22. Pojem „rodinný příslušník občana EU“ je definován v ustanovení § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. K nabytí statusu rodinného příslušníka občana EU tedy nepostačuje pouhý příbuzenský vztah cizince a občana EU, ale je třeba splnit ještě další podmínky vyžadované tímto zákonným ustanovením.
23. Soud se v první řadě zabýval žalobními námitkami, jimiž brojil žalobce proti závěru správních orgánů o tom, že neprokázal, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie dle § 15a zákona o pobytu cizinců.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS

24. V projednávané věci není sporu o tom, že žalobce je synem (tedy potomkem v řadě přímé) rodičů, kteří mají české státní občanství. Podstatou sporu byla otázka, zda je žalobce osobou závislou na výživě nebo jiné nutné péči poskytované jeho matkou (neboť zejména na výživu matky se odvolával), a zda tedy naplňuje druhou část hypotézy § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.
25. Vymezením pojmu „závislý na výživě nebo jiné nutné péči“, respektive pojmu „vyživovaná osoba“ [byť ve smyslu § 15 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, respektive čl. 2 odst. 2 písm. d) směrnice 2004/38/ES] se zdejší soud v nedávné době zabýval např. v rozsudcích ze dne 9. 11. 2021, č. j. 54 A 86/2018-36, a ze dne 10. 2. 2022, č. j. č. j. 54 A 63/2019- 48.
26. Aby bylo možné nahlížet na rodinného příslušníka jako na osobu „vyživovanou“ občanem EU (byť ve smyslu čl. 2 bodu 2 směrnice 2004/38/ES), musí být prokázána existence skutečné závislosti, která je výsledkem faktické situace, která se vyznačuje okolností, že materiální podpora rodinného příslušníka je zajištěna občanem EU (srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 9. 1. 2007, *Jia*, C-1/05, body 35 a 42). Za účelem určení existence takové závislosti musí hostitelský členský stát posoudit, zda s ohledem na svou hospodářskou a sociální situaci není rodinný příslušník schopen uspokojovat své základní potřeby (srov. rozsudek Soudního dvora EU *Jia*, bod 37). Naproti tomu není nutné zjišťovat důvody této závislosti, a tedy využívání této podpory, přičemž skutečnost, že rodinný příslušník je závislý, nepředpokládá právo na výživné, neboť tím by uvedená vlastnost nepřipustně závisela na vnitrostátních předpisech, které se liší stát od státu (srov. rozsudek Soudního dvora EU *Jia*, bod 36). Z bodu 6 odůvodnění směrnice 2004/38/ES lze dále dovodit, že závislost na výživě nebo jiné nutné péči je třeba rozumět ekonomickou (finanční) závislost, což Soudní dvůr EU dovodil ve vztahu pojmu „vyživovaná osoba“ podle čl. 3 odst. 2 směrnice 2004/38/ES (srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 5. 9. 2012, *Rahman a další*, C-83/11, body 23 a 32).
27. Pojem „závislost na výživě“ je neurčitý a musí být vykládán ve vztahu ke konkrétním skutkovým zjištěním každého jednotlivého případu. Žalobce byl v první řadě povinen tvrdit, v jakých skutečnostech spočívá jeho závislost na výživě. Na břemeno tvrzení pak navazuje povinnost důkazní, tedy povinnost navrhnout důkazy k prokázání tvrzení. Bez splnění povinnosti tvrzení není totiž jasné, jaké skutečnosti hodlá prokazovat. Obecný pojem „závislost na výživě“ nepředstavuje popis konkrétních skutkových okolností. Stejně jako se žalobce nejprve označil za potomka občana Evropské unie (též se jedná o obecný pojem) a naplnil následně tuto definici konkrétním skutkovým obsahem, když specifikoval, že je synem občanky Evropské unie (výslovně v průvodním dopise k žádosti o udělení přechodného pobytu uvedl, že *„pobývá dlouhodobě ve společné domácnosti spolu se svou matkou G. N., nar. X a otcem panem G. G., nar. X, přičemž oba jsou českými státními občany“*), bylo jeho povinností uvést i konkrétní okolnosti zakládající jeho závislost na výživě ze strany matky. Avšak v souvislosti s povinností tvrzení ohledně závislosti na výživě neuvedl žalobce žádné konkrétní tvrzení. Pouze obecně uvedl, že ho jeho matka vyživuje a finančně zabezpečuje jeho pobyt a studium v České republice. Žalobce ani po výzvě k odstranění vad žádosti nedoplnil žádná konkrétní tvrzení, ze kterých by bylo možné usuzovat, že je osobou závislou ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Nijak nevyčísil, kolik stojí jeho studium, kolik prostředků potřebuje na stravu, bydlení, léky, jak jsou tyto výdaje hrazeny (převodem/v hotovosti), proč se případně s ohledem na svůj věk a zdravotní stav není schopen zabezpečit sám apod.

28. Tvzení skutkových okolností, na základě kterých žalobce dovozuje, že splňuje podmínky § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců nelze nahrazovat výsledkem svědků nebo účastnickým výsledkem. Výslech představuje důkazní prostředek, který může prokazovat konkrétní skutková tvrzení. Vzhledem k tomu, že správní orgány nejsou vázány důkazními návrhy účastníků řízení (o čemž byl žalobce poučen), a nejsou tak povinny provést veškeré účastníky navrhované důkazy, je logické, že nejprve musí účastník správního řízení správním orgánům vylicit svá skutková tvrzení a následně navrhnout důkazy k prokázání těchto tvrzení, neboť správní orgán se zabývá i tím, jestli může být navržený důkaz způsobilý k prokázání určitého tvrzení. (To lze ilustrovat na teoretickém příkladu např. tak, že výpis z katastru nemovitostí není důkazem, kterým by mohlo být prokázáno skutkové tvrzení o příbuzenském vztahu mezi matkou a synem, a proto by provedení takového důkazu nemohlo vést k prokázání tohoto tvrzení).
29. Žalobce se sice dovolával toho, že studuje, přičemž s ohledem na předložené potvrzení o studiu na X škole, lze důvodně předpokládat, že je povinen platit školné. Ovšem ani v této souvislosti nijak nespecifikoval konkrétní skutečnosti, např. kolik školné činí, jak je hrazeno apod. Jak navíc vyplývá ze správního spisu, žalobce zahájil studium na X škole až ve školním roce 2018/2019, tj. ve školním roce, kdy požádal o vydání povolení k přechodnému pobytu. Žalobce přitom neuvedl žádné skutečnosti svědčící o jeho závislosti na výživě matky ještě před zahájením studia anebo skutečnosti, z nich by vyplývalo, že se stal znovu závislým na výživě matky. Ze správního spisu jsou totiž zjevné spíše skutečnosti svědčící o tom, že žalobce před zahájením studia již žil život nezávislý na svých rodičích (vykonával trest odnětí svobody, z jehož výkonu byl podmíněně propuštěn dne 5. 9. 2017) a pouhé zahájení studia za těchto okolností závislost na rodičích bez dalšího nezakládá. Žalobce ani v žádosti o přechodný pobyt, ani v žalobě neuvedl nic, z čeho by bylo možné dovozovat, že i v období od 5. 9. 2017 do zahájení studia ve školním roce 2018/2019 (v tomto školním roce byl studentem 1. třídy) byl závislý na výživě své matky. Ačkoli se zdejší soud ztotožňuje s právním závěrem, který vyslovil v rozsudku ze dne 17. 12. 2020, č. j. 43 A 7/2018-42, že „[o]sobou závislou na výživě poskytované občanem EU nebo jeho manželem podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, může být i zletilá studující osoba bez vlastních příjmů“, tak skutkový stav projednávaného případu je odlišný a není možné bez dalších skutkových zjištění dospět k tomuto závěru. Žalobce nepokračoval v soustavné přípravě na budoucí povolání, naopak žil několik let mimo domácnost a zázemí svých rodičů, a není tak důvod předpokládat, že by se po zahájení studia znovu bez dalšího stal osobou závislou na výživě rodičů. Opak by musel žalobce v předcházejícím řízení prokázat, což neučinil, neboť k tomu nepředestřel ani dostatečná tvrzení.
30. Žalovaná v napadeném rozhodnutí konstatovala, že ze spisového materiálu sice vyplynulo, že žalobce aktuálně sdílí s rodiči společnou domácnost a mají standardní rodinný vztah, nicméně nebylo prokázáno, že by byl žalobce na svých rodičích závislý ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Zároveň žalovaná uvedla, že pouhé předložení potvrzení o studiu na střední škole nestaví nutně žalobce do pozice osoby, kterou lze podřadit pod § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Soud souhlasí s tím, že pouhé studium samo o sobě neprokazuje závislost takové osoby na výživě, byť lze předpokládat, že právě studium může být jednou z příčin toho, proč určitá osoba není zcela nebo zčásti výdělečně činná (srov. výše citovaný rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2020, č. j. 43 A 7/2020-42). A lze považovat za obecně známou skutečnost (notorietu), že (alespoň v České republice) není nikterak neobvyklé, podporují-li rodiče studujícího

potomka i několik let po dosažení jeho zletilosti (zpravidla do věku kolem 25 let), aby mu umožnili dokončit započaté studium, přičemž takový student je pak logicky závislý na výživě poskytované rodiči (a dokonce i tehdy, opatřuje-li si část příjmů samostatně – například brigádě). Příklad žalobce je ovšem odlišný v tom, že jednak začal ve věku 25 let studovat, a to relativně krátkou dobu před tím, než podal žádost o udělení přechodného pobytu. Zároveň několik let před začátkem studia ani s rodiči nežil, přičemž se v té době se dopouštěl trestné činnosti, za což mu byl následně uložen i trest odnětí svobody. V danou dobu tedy zjevně nemohl být závislou osobou na svých rodičích ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Žalobcova matka ostatně při pobytové kontrole dne 16. 3. 2015 potvrdila, že se v tu dobu se žalobcem ani nestýkala. Žalobce ani v žádosti, ani v žalobě nepředestřel žádné okolnosti, z nichž by bylo možné dovodit, že v době před zahájením studia byl stále ještě osobou závislou na výživě rodičů (zejména matky) nebo že se natolik změnilы skutkové okolnosti, že se takto závislou osobou náhle opět stal. Soud se ztotožňuje se závěrem žalované, že prosté předložení potvrzení o studiu ještě neprokazuje, že jsou splněny podmínky předpokládané v § 15a zákona o pobytu cizinců. Nejde totiž ani o situaci, kdy by žalobce dlouhodobě (bez přerušení) žil se svými rodiči a navazoval na předchozí studium. Naopak bylo prokázáno, že žalobce po několik let s rodiči nežil, nebyl s nimi nijak v kontaktu, a lze tak důvodně předpokládat, že nebyl na jejich výživě nijak závislý.

31. Je pravdou, že zákon nestanovuje, jaké konkrétní doklady musí žadatel o udělení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie předložit, aby prokázal, že je osobou závislou na výživě ve smyslu 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. V této souvislosti lze odkázat na sdělení Evropské komise ze dne 2. 7. 2009, KOM(2009) 3132, z níž plyne, že „[o]d závislých rodinných příslušníků se vyžaduje, aby předložili doklad o tom, že jsou závislí.“ Tato skutečnost pak může být prokázána jakýmkoliv vhodnými prostředky (srov. rozsudky Soudního dvora EU ve věcech C-215/03, *Oulane*, bod 53, a C-1/05, *Jia*, bod 41). Žalobce byl ve výzvě ze dne 8. 3. 2019 obsáhle poučen o tom, co se rozumí závislostí na výživě nebo péči ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Dále byl poučen i o tom, že prokázat skutečnou závislost na výživě může být obtížné, a je tak možné žádat provedení výslechu. V této souvislosti pak správní orgán ale zcela správně uvedl, že výslech může být proveden **pouze tehdy, pokud žalobce předestře konkrétní skutečnosti nasvědčující tomu, že jsou právě v jeho případě splněny podmínky § 15a zákona o pobytu cizinců.** Toto poučení plně odpovídá rozložení důkazního břemene, neboť to byl právě žalobce, který měl povinnost tyto skutečnosti náležitě tvrdit a prokazovat. Správní orgán I. stupně žalobci sdělil i to, že předložení potvrzení o studiu není samo o sobě bez dalšího důkazem prokazujícím závislost žalobce na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie z důvodu uspokojování jeho základních potřeb.
32. Žalobce má za to, že nebyl dostatečně poučen o tom, jaké listiny má k prokázání svých tvrzení předložit a že žalovaná nedůvodně nevyhověla jeho žádosti na provedení výslechu matky žalobce a žalobce. S tímto ovšem zdejší soud nesouhlasí, neboť, jak již bylo uvedeno, je třeba rozlišovat povinnost tvrzení a teprve následnou povinnost navrhnout důkazy. Správní orgán I. stupně žalobce řádně poučil o tom, že musí nejprve tvrdit

² Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 2. 7. 2009, KOM(2009) 313, o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států

skutečnosti svědčící o tom, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců, a poté že má k prokázání těchto tvrzení navrhnout konkrétní důkazy. Žalobce ovšem pouze obecně tvrdil, že je závislý na výživě matky, avšak neuvedl, kromě informace o tom, že studuje, nic dalšího. Pouhá skutečnost, že žalobce studuje, ještě neprokazuje, že je žalobce závislý na výživě matky. Žalobce neuvedl nic dalšího, proto nebylo ani možné provádět další dokazování (navrhované výslechy), když ani nepředestřel, jaké skutečnosti mají být těmito výslechy prokázány. Správní orgán nemá povinnost provádět všechny důkazy, které účastník řízení navrhne, o čemž byl žalobce poučen. Navíc byl žalobce výslovně poučen o tom, že musí nejprve dostatečně specifikovat konkrétní okolnosti svědčící o jeho závislosti na výživě občana Evropské unie. Kdyby žalobce dostal své povinnosti a řádně tvrdil skutečnosti svědčící o jeho závislosti na výživě matky, mohl správní orgán I. stupně žalobce lépe „nasměrovat“ k tomu, jaké listiny je k prokázání uvedených tvrzení třeba předložit. Avšak za dané situace by správní orgán I. stupně při absenci tvrzení musel za žalobce vymýšlet konkrétní důvody, které by mohly svědčit o závislosti žalobce na výživě jeho matky. Žalobce navíc již v minulosti opustil společnou domácnost, matka o něm dokonce ani nějaký čas neměla žádné zprávy, nevěděla, čím se živí, a dokonce s ním nechtěla být ani spojována z obavy z možného ohrožení rodinné domácnosti. Pro dobu od propuštění z vězení až do zahájení studia na X škole není ze správního spisu zjiřitelného nic, co by svědčilo o tom, že byl v tuto dobu žalobce závislý na výživě své matky.

33. Soud proto shledal nedůvodnými shora uvedené námitky týkající se existence stavu závislosti žalobce na výživě rodičů (zejm. matky) a jeho prokazování.
34. Pokud jde o otázku přiměřenosti napadeného rozhodnutí, pak soud konstatuje, že správní orgány se touto otázkou zabývaly a správně poukázaly na to, že žalobce žádný důvod, který by svědčil pro nepřiměřenost napadeného rozhodnutí, neuvedl. Správní orgán I. stupně vyšel ze skutečností zjištěných v průběhu řízení a konstatoval, že žalobce není sankcionován tím, že by mu byl zakazován pobyt na území Schengenského prostoru, resp. území České republiky. Samotné rozhodnutí o nevydání povolení k přechodnému pobytu nemá za následek nepřiměřený zásah do rodinného života žalobce, neboť si může požádat o jiné pobytové oprávnění. Žalovaná se se závěry správního orgánu I. stupně ztotožnila.
35. Podle žalobce však nelze předjímat, jak konkrétní řízení o žádosti dopadne, a žádat o jiný pobytový status se tak žalobci nezdálo účelné a reálné. Navíc má za to, že nebylo bez důvodných pochybností zjištěno, jaké důsledky bude rozhodnutí do rodinného života žalobce mít. Žalobce ovšem ani v žalobě, ani v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí neuvedl žádné konkrétní důsledky, které by mělo rozhodnutí o neudělení povolení k přechodnému pobytu mít. V takové situaci nelze správním orgánům vytýkat, že by nedostatečně zjišťovaly skutkový stav (důsledky rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce) a vyšly jen ze skutečností zachycených ve správním spise. Jde opět o problém chybějících tvrzení žalobce, jež musí předcházet případnému dokazování rozhodných skutečností. Ze správního spisu ani z tvrzení žalobce neplynou skutečnosti, které by svědčily o tom, že by rozhodnutí o nepovolení přechodného pobytu žalobce mělo znamenat nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Ba naopak, tvrzení o existenci intenzivního rodinného a soukromého života významně zpochybňuje skutečnost, že při pobytové kontrole provedené dne 28. 2. 2019 v místě žalobcova bydliště bylo zjištěno, že zde žalobce pobýval bez rodičů a sourozenců, kteří se v té době všichni dlouhodobě nacházeli v Itálii. Dále z opisu

z evidence rejstříku trestů ze dne 7. 2. 2019, jakož i z rozsudků a trestních příkazů a dalších listin založených ve správním spise plyne, že žalobce byl pravomocně odsouzen za spáchání celkem pěti trestných činů spáchaných v letech 2014 až 2015, přičemž v jednom případě mu byl dokonce uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v délce trvání 2 let a 6 měsíců. Byť od spáchání všech trestných činů, jež zahrnovaly i majetkovou trestnou činnost, do vydání napadeného rozhodnutí uplynula doba přesahující 4 roky, má soud za to, že i v době vydání napadeného rozhodnutí existoval aktuální a intenzivní veřejný zájem na tom, aby žalobci nebyl umožněn další pobyt na území České republiky. Za těchto okolností by žalobce musel přednést skutečně vážné důvody svědčící pro upřednostnění jeho práva na soukromí a rodinný život, jež by mohly převážet nad veřejným zájmem na ukončení jeho pobytu na území České republiky. Existenci takových důvodů, jak plyne ze shora uvedeného, žalobce netvrdil ani neprokázal. Pouhá skutečnost, že na území České republiky žije žalobcova rodina, v případě žalobce, který je zletilý a zjevně způsobilý se sám o sebe postarat (nic více žalobce netvrdil, a ani nebylo prokázáno), k upřednostnění práva na soukromí a rodinný život nedostačuje. Konstatování správních orgánů, že žalobci není zapovězen jiný pobytový status, je pak sice závěrem vysloveným nad rámec posuzování zásahu do rodinného života, který však oprávněně poukazuje na to, že i z tohoto důvodu míra zásahu nebude nijak zásadní, neboť žalobce nebude trvale odloučen od příbuzných žijících na území České republiky. I kdyby snad žalobce skutečně měl obtíže při získání jiného pobytového oprávnění, což asi nelze vyloučit, zůstává mu v každém případě ještě možnost bezvízového styku. Ani tento žalobní bod tedy není důvodný.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

36. Vzhledem k tomu, že uplatněné žalobní body jsou nedůvodné a soud nezjistil žádné vady, k nimž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
37. Soud neprováděl žalobcem navržené důkazy (potvrzení o studiu, rodinné fotografie, obsah cestovního dokladu, překlenovací víza, usnesení o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, potvrzení o propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, daňový doklad k nákupu letenky), neboť jde o listiny, které mají prokázat skutečnosti nesporné (status studenta, soužití s rodiči) anebo pro posuzovanou věc nadbytečné (nepřetržitost pobytu na území České republiky).
38. O náhradě nákladů řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Úspěšná žalovaná náhradu nákladů řízení nepožadovala.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31. března 2022

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
předseda senátu